

TILLHÖR NORRBÄRKE SPAREBANK

världskonstens mästare. Detta blev en upprättelse och hela 40-talet var en produktiv period då Johan målade industrilandskap med en allt ljusare kolorit, tecknade i en aldrig sinande ström, bland annat karikatyrer till Dala-Demokraten, idrottsbilder till diplom, tidningsartiklar och hyllningsadresser. I mitten av 1940-talet och en bit in på 50-talet ledde han en målarcirkel i ABF:s regi, ett uppdrag som både roade och stimulerade honom. Han fick allt fler illustrationsuppdrag och deltog i flera större utställningar både i Stockholm och hemtrakten. Från 1952 åkte han då och då utomlands för att måla, och kom alltid hem med block fyllda med akvareller och teckningar.

När hälsan började svikta inleddes en ny konstnärsetapp, han började måla med vaxkritor, tusch och mer akvarell. Då Johan dog, den 3 maj 1973, tog livskamraten Svea Morin över ateljén till 1990 då kommunen blev ägare.

En stor utställning med Johans konst inspirerade till bildandet av Ekomuseum Bergslagen på 1980-talet.

Johan Ahlbäck's atelier

Adress till ateljén är Vasagatan 18 E.
Smedjebackens bibliotek finns på Malmgatan 4.
För visning kontakta Kultur och Bibliotek (Smedjebackens kommun), se kontaktuppgifter nedan.

Information om Johan Ahlbäck, Ahlbäckstiftelsen, Ahlbäckdagarna och minnesfonden:

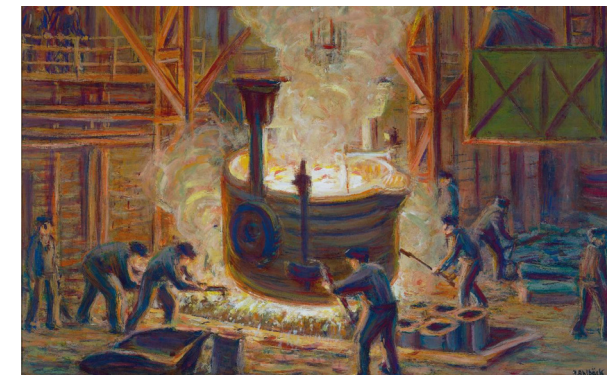
www.smedjebacken.se/uppleva-och-gora/kultur/johan-ahlback
Smedjebackens kulturchef 0240 – 66 02 83,
johan.ahlback@smedjebacken.se

Bilderna till höger: Överst: Johan Ahlbäck skulpterar (skänkt av Lennart Lind). Mitten. Vä: Lastning av Knippjärn på båt i Lillån, Smedjebackens valsverks hamn 1920-talet. Hö: Arbetarpojkar. Nederst: Karmansbo smältsmedja. Alla från IF Metall, Folkets hus.

Besök fler av Ekomuseum Bergslagens miljöer:
www.ekomuseum.se

JOHAN AHLBÄCKS ATELJÉ

Johan Ahlbäck 1895-1973

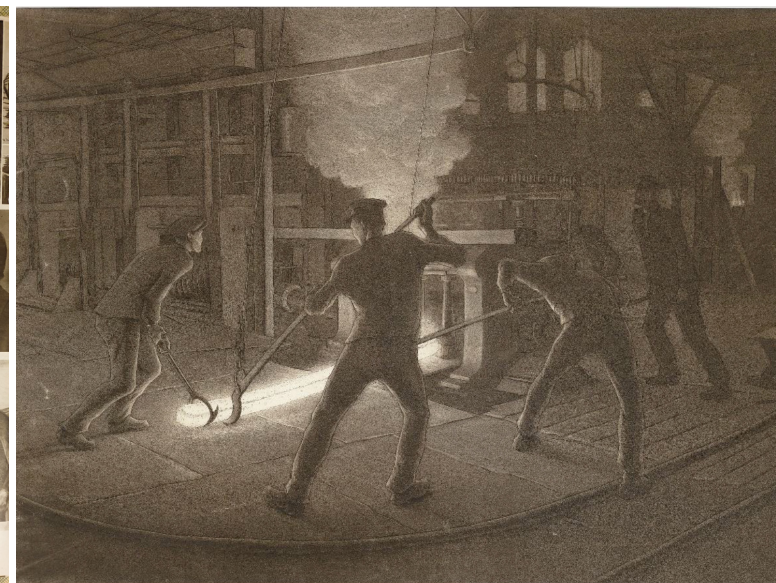

Bild 1, 2, 3 och 4 från vänster: i ateljén. Bild 4: 1937 skrev konstvetaren Sixten Rönnow en artikel om Johan och hans konst, som publicerades i Metallarbetaren. Detta bidrog till genombrottet. Bild 5, Trådvalsning (IF Metall, Folkets hus).

JOHAN AHLBÄCK, konstnären som kom att kallas *Arbetets målare*, föddes i Västansjö, Smedjebacken i ett fattigt arbetarhem med en stor syskonskara. Uppväxten präglades av arbete. Hans far jobbade på valsverket och eftersom familjen hade det dåligt ställt började Johan arbeta extra där, redan som 8-åring. Vid 13 fick han fast tjänst. Han blev dock gång på gång varnad av sin läkare: hans kropp var skadad och sliten, och när han var 17 år var han tvungen att sluta.

Utbildning

Fadern var väldigt intresserad av att teckna och måla och Johan upptäckte sin konstnärliga förmåga tidigt, men det var inte tal om att en valsverksarbetare skulle utbilda sig till konstnär.

Även hans jobbiga uppväxt fick honom att tveka. Johan hade mindervärdeskomplex och en känsla av att de som hade det bättre ställt i skolan såg ner på honom. Tiden kring första världskriget var dessutom svår. Arbetare drabbades av svält, det var konflikter, depression och arbetslöshet.

Johan använde all sin lediga tid till att utvecklas inom

konsten och uppmuntrades till vidare studier av en bekant, konstnären Harald Andrén. 1922 började han på målarskola och två år senare på Konstakademien i Stockholm där han, mycket tack vare skolans huvudlärare professor Axel Tallberg, hade stora framgångar, främst inom grafiken.

Utveckling

Johan visste tidigt att han ville skildra det hårda, slitsamma arbete som han upplevt under åren i valsverket. En del av de tidiga oljemålningarna kunde han sälja. Familjen fick det lite bättre och en del pengarna använde han till att resa runt till fler industrimiljöer i Bergslagen.

Han tecknade efter modell ute i miljöerna, men större tiden tecknade han ur minnet. Där fanns hemska bilder från olyckor han sett och själv varit inblandad i på verket och han försökte måla sig fri från dom. Han kände i sin egen kropp hur gestalterna han målade rörde sig och hade förmågan att uttrycka detta i sina bilder. Han utvecklade ständigt sin egen stil.

1931 återvände han till Smedjebacken och tjugo år senare flyttade han in i den ateljé som finns kvar idag. Utrymmet och ljuset gjorde honom gott. Tavlorna blev större och fick ljusare kolorit. I ateljén finns stafflier, tavlor, skulpturer och konstnärsmaterial, liksom sportutrustning.

Privatlivet

För Johan hade även andra intressen, som idrott och hästar. Han ägnade sig, tillsammans med andra entusiaster, åt tyngdlyftning, gymnastik och friluftsliv och var med och startade Smedjebackens Atletklubb. Han inspirerades till att teckna atletiska figurer och hästar. Under en resa till Hälsingland 1939 mötte han Svea Morin som blev hans livskamrat. De kompletterade varandra men gifte sig inte och flyttade ihop först i slutet av Johans liv då han av hälsoskäl inte kunde bo själv.

Erkännandet

Hans konst uppmärksammades i allt större utsträckning, artiklar om honom publicerades i dags- och fackpress, bland annat jämfördes han i en artikel med